

Oikaisuvaatimus kunnanhallituksen 9.9.2024 § 111 päätökseen

Kunnanhallitus 14.10.2024 § 128
157/01.01.01/2024

Valmistelija Kunnanjohtaja Johanna Mäkelä
Puh. 040 7244 603
etunimi.sukunimi@savitaipale.fi

Kunnanhallituksen 9.9.2024 §111 tekemään päätökseen (työllisyyskoordinaattorin toimen perustaminen ja hallinnon palveluohjaajan siirtäminen siihen 1.10.2024 lukien) on tehty 25.9.2024 päivätty oheinen oikaisuvaatimus.

Taustaa

Etelä-Karjalassa maakunnan kaikki kunnat olivat keväällä 2023 tehneet päätöksen sitoutumisesta Etelä-Karjalan työllisyysaluevalmisteluun ja kotoutumispalvelujen uudelleen organisointiin, jossa Lappeenrannan kaupunki toimii vastuukuntana kuntien järjestämistä vastuulla olevien työvoima- ja kotoutumispalvelujen osalta vuoden 2025 alusta. Etelä-Karjalan työllisyysalueen muodostavat Lappeenrannan ja Imatran kaupungit sekä Lemminkäinen, Luumäen, Parikkalan, Rautjärven, Ruokolahden, Savitaipaleen ja Taipalsaaren kunnat.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 9.10.2023 § 45 lakisääteisen yhteistoimintasopimuksen yhteisestä toimielimestä Etelä-Karjalan kuntien työvoimapolkujen ja kotoutumisen edistämisen tehtävien hoitamisessa, jossa Lappeenrannan kaupunki toimii vastuukuntana.

Vuosien 2023 ja 2024 aikana on tehty maakunnallista sekä kunnan omaa valmistelua kohti uutta toimintamallia 1.1.2025 voimaan tulevassa toimintaympäristössä. Luonnollisesti valmistelun ensi vaiheessa on keskitytty siihen, että Lappeenrannan kaupunki hoitaa sille kuuluvan lakisääteisen tehtävän työllisyyden ja kotouttamisen tehtävissä isäntäkuntana. Mutta jo alusta lähtien valmistelussa on kehitetty lakisääteisyyden ylittävää kokonaisuuden ekosysteemiä. Tähän ekosysteemivalmisteluun on ollut osallisena kymmenien eri organisaatioiden edustajia.

Hallinnon palveluohjaaja on valittu julkisen haun perusteella kahdeksan hakijan joukosta. Tästä on tehty kunnanjohtajan viranhaltijapäätös 17.4.2023 § 7. Tuolloin päätökseen on kirjattu, että kyseessä on määräaikainen toimi aluksi 31.12.2023 asti, mutta mahdollisesti työsuhte jatkuu määräaikaisena 31.12.2024 asti. Hallinnon palveluohjaajan tehtäviksi on päätöksessä määritelty toimiminen kotouttamisyhdyshenkilönä ja työllistämistehtävissä. Vuoden 2024 työsuhteeseen on kirjattu perusteeksi TE2024-uudistuksen valmistelu. Savitaipaleella kotouttaminen ja työllisyyteen liittyvät työtehtävät on alusta lähtien nähty toisiansa tukevinä toimintoina.

Etelä-Karjalan pienistä kunnista työllisyyskoordinaattori-nimikkeellä työskentelee henkilöt Luumäellä, Rautjärvellä, Ruokolahdella ja Taipalsaarella (haku käynnissä). Lisäksi myös Parikkalassa on mahdollisesti vastaava työtehtävä tulossa myös haettavaksi. Työllisyysaluejohtaja Sanna Natunen sekä muutosjohtaja Johanna Ilmoni ovat kuntien yhteisissä valmisteluissa tuoneet esiin olevan ehdottoman

tärkeää, että jokaisessa kunnassa toimisi työllisyyskoordinaattori, joka koordinoi jatkossakin kunnan ja tulevan työllisyysalueen yhteistyötä. Paikallistuntemus, paikallisten yrittäjien sekä työllisyyspalveluiden asiakkaiden tunteminen on kuntakohtaisten palveluiden järjestämisen kannalta erityisen tärkeää.

Väestökehityksen ennusteiden taklaaminen edellyttää muuttovoittoa. Niin työllisyyden kuin maahanmuuttajien kotoutumisen prosessien pitää toimia, etteivät jo täällä olevat työikäiset muuta muualle, ja että houkuttelemme myös jatkossa tänne tulijoita. Tämä ei ole pelkästään Savitaipaleen vaan koko Etelä-Karjalan tulevaisuuden kehityksen menestymisen kriittinen tekijä. TE-valmistelussa on korostettu paikallisuuden merkitystä, tämän merkityksen ovat todenneet erityisesti alueen pienemmän kunnat, mutta myös isäntäkaupunki. Jo nyt on todettu, että pienempien kuntien työllisyyskoordinaattoreiden tekemä kehitystyö tukee kokonaisuutta. Pienempien kuntien on mahdollista tehdä enemmän räätälöityjä ratkaisuja. Pienemmät kunnat toimiessaan yhdessä muodostavat jo hyvän kokoisen kokonaisuuden esim. ESR-hankkeiden hakemiseen yms. Erilaisia palveluita pystytään tarjoamaan lähes lähipalvelun omaisesti, kun kunnassa on asiakkaalle tutut kasvot ohjaamassa isäntäkaupungin palveluiden piiriin esim. järjestämällä etäyhteyksiä tms. Asiakas rohkenee myös lähestyä tuttua ja tuttu työntekijä selvittää oikean asiointipaikan isäntäkaupungista jne.

Kunnalta perittävä osuus työllisyyden tukimaksuista nyt ja 1.1.2025 alkaen

Työttömyystuki	1.1.2025 alkaen	Kunnan rahoitusosuus
Työmarkkinatuki	Kela	Rahoitusosuus 1.1.2025 alk.
Peruspäiväraha	Kela	101 työttömyyspäivää 10 %
Ansiopäiväraha	Ansiopäivärahätiedot työttömyyskassoilta	201 työttömyyspäivää 20 %
		301 työttömyyspäivää 30 %
		401 työttömyyspäivää 40 %
		701 työttömyyspäivää 50 % (työmarkkinatuki)
	Tällä hetkellä	Kunnan rahoitusosuus
Työmarkkinatuki	Kela	300 työttömyyspäivää 50 %
		1000 työttömyyspäivää 70 %

Työmarkkinatuki on Kelan myöntämä ja valtion sekä kuntien rahoittama tarveharkintainen ja veronalainen sosiaalietuus. Työmarkkinatuki on toinen Kelan maksamista työttömyystuista. Se on taloudellinen tuki, jolla turvataan työttömän työnhakijan toimeentulo samalla, kun hän hakee töitä. Työmarkkinatukea voidaan maksaa työnhakijalle, joka ei voi saada ansiopäivärahaa tai peruspäivärahaa.

Tällä hetkellä kunnan osuus on 50 % maksetusta työmarkkinatuesta, kun työmarkkinatukea on maksettu yli 300 mutta alle 1000 päivää. Kunnan osuus on 70 % kun työmarkkinatukea on maksettu yli 1000 päivää.

Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen saajat ja maksetut etuudet

Savitaipale

Aika	Saajat	Maksetut etuudet euroa	Korvatut päivät	Kunnan osuus euroa
2024-08	25	19 621	559	11 224
2024-07	25	20 712	579	11 829
2024-06	23	16 358	472	9 153
2024-05	25	21 632	616	12 007
2024-04	24	17 000	468	9 170
2024-03	25	18 691	508	9 874
2024-02	26	23 766	626	13 039
2024-01	24	18 825	524	10 595
2023-12	22	15 315	422	8 861
2023-11	22	19 937	541	11 416
2023-10	21	17 543	514	9 638
2023-09	25	19 373	547	11 190
2023-08	30	22 324	652	12 568

Kela on perinyt kuluvana vuonna elokuun loppuun mennessä yhteensä 86.891 euroa osuutta maksetuista työmarkkinatuista.

Tällä hetkellä vielä vuonna 2024 kunnalta perittävän työmarkkinatukiosuuden "katkaisee" se aika, jolloin henkilö on ollut työllistymistä edistävässä palvelussa ja saanut sen ajalta työmarkkinatukea. Niillä palveluilla tarkoitetaan työttömyysturvalain 1. luvun 5 §:n mukaisia valtion rahoittamia palveluita eli esimerkiksi kuntouttavaa työtoimintaa. 1.1.2025 alkaen kunnan vastuu työttömyyden kustannusten kattamisessa muuttuu merkittävästi. Rahoitusvastuu alkaa jo 100 työttömyyspäivän jälkeen eikä sitä nykyisellä tavalla katkaise esim. kuntouttava työtoiminta.

1.1.2025 alkaen Kela perii kunnilta kuukausittain jälkikäteen niiden työmarkkinatukeen, peruspäivärahaan ja ansiopäivärahaan kohdistuvan rahoitusosuuden. Kela käyttää työmarkkinatukeen ja peruspäivärahaan kohdistuvaa kuntien rahoitusosuutta osana maksamaansa työmarkkinatukea ja peruspäivärahaa, ja se tilittää ansiopäivärahaan kohdistuvan rahoitusosuuden edelleen Työllisyysrahastolle käytettäväksi osana ansiopäivärahan perusosan rahoitusta.

Kunnat osallistuvat 1.1.2025 alkaen siis entistä enemmän työttömyysetuuksien rahoittamiseen. Yksittäisen kunnan rahoitusosuus muuttuu sekä työttömyyden määrän että pituuden mukaan. Mitä pidempään yksittäisen henkilön työttömyys kestää, sitä isomman osan kunta joutuu etuuskuluista maksamaan. **Työttömyysetuuksien rahoitusvastuu on peruskunnilla, vaikka palveluita hoitaisi kuntien puolesta työllisyysalue.** Uudella työttömyysturvavastuulla eli nk. kannustinmallilla kuntia ohjataan ja kannustetaan huolehtimaan työllisyydestä sekä järjestämään palvelut mahdollisimman tehokkaasti ja vaikuttavasti. Työllisyyskoordinaattoreiden rooli tässä työssä on tulevaisuudessa hyvin merkittävä. Yksittäisen kunnan ei kannata jäädä odottelemaan, että isäntäkunnan lakisääteinen tehtävä työllisyyden ja kotouttamisen osalta on tehokkain niin yksilön, yritysten tai kunnan kannalta. Toiminta vaatii kunnilta rohkeutta kokeilla, tehdä asioita toisin. Parhaillaan käydään isäntäkunnan ja kuntien kesken keskustelua tiedonkulun parhaasta mahdollisesta tavasta. Tähän asti tietosuojia on ollut

niin vahva, että TE-toimistojen ja kuntien kesken ei ole voitu käydä luonnollista keskustelua.

Kotouttamisen merkitys

Kotouttaminen Savitaipaleella on onnistunut tuomaan kuntaamme kotikuntaoikeuksien myötä uusia kuntalaisia ukrainalaisten pakolaisten joukosta. Hallinnon palveluohjaajan toimesta on useita kymmeniä ukrainalaisia saanut avun kotikuntaoikeuteen liittyvien asiakirjojen, asuntojen yms. järjestelyyn liittyen. Kunta on saanut toimintatuottoihin kirjattuja kotikuntakorvauksia kuluneen vuoden aikana yht. 52.897 euroa. Uudet kuntalaiset ovat kunnan palveluiden käyttäjiä, valtionosuuksissa mukaan laskettavia asukkaita sekä myös työllistyessään veronmaksajia.

Hallinnon palveluohjaaja

Hallinnon palveluohjaaja sisältyy kuluvan vuoden talousarvion kohdassa 8 Henkilöstö, henkilöstö ammattinimikkeittäin, talousarvio 2024 luettelon. Kyseessä ei siis varsinaisesti ole uusi toimi, vaan oikeammin tehtävänimikkeen vaihtaminen, työsopimuksen muuttaminen toistaiseksi voimassa olevaksi määräaikaisuuden sijaan. Euromääräisesti palkkauskulut ovat sisältyneet myös vuosien 2025 ja 2026 taloussuunnitelmaan. Talouden tasapainottamiseen liittyvät neuvotteluissa on päinvastoin nähty juuri tässä tehtävässä onnistuminen taloutta tasapainottavana tekijänä, ei lisäresurssina lisäeurojen muodossa. Valmistelussa on lähtökohtana ollut, että panostus tähän säästää kunnalta perittäviä työttömyyden etuusmaksuosuuksia ja/tai tuo lisää tuloja kotoutumiskorvausten tai uusien asukkaiden kautta.

Kunnan talouden tasapainottamistoimissa onnistuminen edellyttää työllisyyden kunnalta perittävien maksuosuuksien pienentämistä ja tässä onnistuminen edellyttää kunnalta omia panostuksia mm. lähipalvelun, erilaisten räätälöintien yms. toimesta. Entisen kaltainen palkkatukityöllistämiseen perustuva toiminta ei enää lakiuudistuksen takia ole sellaisenaan toimiva ratkaisu kunnan työllisyyden kulujen hillinnässä.

Alueellinen toimintatapa edellyttää myös Savitaipaleen kunnalta osallistumista erilaisiin yhteisiin hankkeisiin ja työryhmiin. TE-uudistusta on tässä vaiheessa valmisteltu melko lailla kunnanjohtajan ja hallinnon palveluohjaajan toimesta. Pelkästään kunnanjohtajan resurssi tähän tehtävään ei ole riittävä/oikea resurssi. Hallinnon palveluohjaajan työhistoria tukee tässä tehtävässä onnistumista. Kunnan palkkalistoilla ei ole toista samaa osaamista/kokemusta omaavaa työntekijää.

Tehtävän määräaikaisuus on ollut perusteltua vuonna 2023 sekä vuonna 2024, mutta lain edellyttämiä perusteita ei enää ole löydettävissä. On täysin selvää, ja alueellisissa valmistelukokouksissa, viimeksi 4.10.2024 järjestetyssä Työllisyysalueen kuntien yhteistyöryhmän kokouksessa (pidetty yhdessä Etelä-Karjalan työvoima- ja maahanmuuttopalvelujen lautakunnan jäsenten kanssa) todettiin, että kunnissa toimivat työllisyyskoordinaattorit ovat erittäin tärkeitä linkejä koko ekosysteemin toiminnassa.

Hallinnon palveluohjaajan työtehtäviä ovat olleet mm.:

- kunnan omien työllisyyspalveluiden suunnittelua ja kehittämistä, erityinen painotus pitkäaikaistyöttömien ja ns. Kelan listalla olevien henkilöiden tilanne

- yhteistyöverkoston koordinointi kunnan ja eri toimijoiden välillä (Te-palvelut, TYP, Ekhva sosiaalityö, yrittäjät, 3. sektori, yhdistykset ja hankkeet)
- kunnan palkkatukityöllistämisen koordinointi (mm. puistoryhmän haastattelut ja valinnat yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa), palkkatukityöllistettyjen yksilöohjaus ja valmennus palkkatukijakson aikana
- kuntouttavan työtoiminnan ja työkokeilujen jalkauttaminen kunnan toimialoille (Ekhvan kanssa tehty sopimus)
- kunnassa asuvien työttömien työnhakijoiden neuvonta ja tuki työllistymiseen ja koulutukseen liittyvissä asioissa
- yrittäjien neuvomista esim. palkkatukihakemuksissa ja ulkomaalaisten henkilöiden työllistämisessä
- pienten kuntien työllisyysasiantuntijoiden verkostoryhmässä kunnan edustajana toimiminen

- nuorten kesätyöseteleiden koordinointi
- nuorten kesätyöllistäminen (valinnat yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa)
- nuorten kesätyötapahtuman järjestelyt yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa, tarkoitus pitää vuosittain

- ukrainalaisten arjen ohjaus ja neuvonta kuntamalli-majoituksen aikana ja sen jälkeen, v. 2024 painottuen työllistymiseen ja kouluttautumiseen
- ukrainalaisten kotikuntiin siirtymiseen liittyvä palveluohjaus - 2023–2024 kotikunnan Savitaipaleelta haki hallinnon palveluohjaajan kautta 25 henkilöä. Heistä maksetaan kolmen vuoden kotoutumisajalta valtion laskennallista korvausta 162,92 € aikuisesta ja 541,92 € lapsesta kuukaudessa. Haettu myös ukr. erityisen tuen lapsille harkinnanvaraista korvausta avustajien palkkaamiseen varhaiskasvatukseen (laskennallisten korvausten lisäosa).
- maahanmuuttopalveluiden monikielisen ohjauksen ja neuvonnan (Momentti) järjestäminen Savitaipaleelle (Momentin työntekijä alkaa käymään 21.10. alkaen kaksi kertaa kuukaudessa) – asiakkaiden ohjaus sinne
- Etelä-Karjalan Maahanmuuttopalveluiden seurantaryhmässä kunnan edustaja
- Finest futuren kautta tulleiden ulkomaalaisten lukiolaisten palveluohjausta, kotikuntien hakemista

- TE2024 ja KOTO2024 valmisteluun liittyvä työ
- Lakisääteinen yhteistoimintasopimus yhteisestä toimielimestä Etelä-Karjalan kuntien työvoimapalvelujen ja kotoutumisen edistämisen tehtävien hoitamisessa (hyväksytty syksyllä 2023). Edellyttää kunnan edustajan osallistumista yhteiseen suunnitteluun, valmisteluun sekä jatkossakin seurantaan ja toiminnan kehittämiseen.
- TE2024 ja KOTO24 valmisteluihin liittyvät työpajat Etelä-Karjalassa (aikuisten palvelut sekä nuoret/KOTO)
- hyvinvointialueen rajapinta ja monialainen palvelu, TYP-sisältötyöryhmän jäsen (työskentelyn on suunniteltu jatkuvan ensi vuonnakin)
- maakunnallisen valmistelutyöryhmän varajäsen
- Etelä-Karjalan kotoutumishjelman suunnittelutyöryhmässä kunnan edustaja (kotoutumishjelmatyöskentely on käynnistetty maaliskuussa 2024. Ohjelmatyötä ohjaa Etelä-Karjalan maahanmuuttopalvelujen kuntien edustajista koottu seurantaryhmä. Uusi ohjelma tulee voimaan 1.1.2025 uuden kotoutumislain myötä).

Sen jälkeen kun täyttölupaan ja tehtävän jatkumiseen myös jatkossa saadaan varmuus, tullaan kunnan toimialojen edustajien (esihenkilöt ja muut avainhenkilöt) kanssa käymään perusteellinen ”perehdytys” kunnalta

edellyttäviin toimintatapamuutoksiin ja niiden taustoihin (työkokeilut, aiemmat palkkatukitoimin hoidetut tehtävät jne).

Yhteenveto

Oikaisuvaatimuksessa on tosinnettu yhteistyötoimikunnan 19.3.2024 § 11 muutosneuvottelussa kirjatut toimenpiteet talouden tasapainottamiselle. Oikaisuvaatimuksen tekijät ovat oikaisuvaatimuksessa esittäneet seuraavaa: *"Hyvän käytännön mukaisesti nämä edelliset neuvottelutulokset tulisi ottaa huomioon. Määräaikainen työsuhde ensimmäinen 2.5.-31.12.2023, jatkettu 1.1.-31.12.2024) Koska työsuhde on vielä voimassa eikä vielä tiedetä tarkalleen mitä kunnan tulee Te-uudistuksen osalta tehdä ja mitä resursseja siihen tarvitaan. Ehdotuksena että kunnanhallitus jatkaa määräaikaisena tehtävää, mutta uusia toimia tässä muutosneuvottelujen suunnittelukauden aikana perusteta ilman painavaa syytä."*

Edellä selostettujen seikkojen perusteella kunnassa käydyt yhteistoimintaneuvottelut eivät ole este, vaan päinvastoin jo kuluvan vuoden talousarvioon sekä vuosien 2025-2026 euromääräiseen suunnitelmaan sisältyvässä työtehtävässä onnistuminen takaa paremmin talouden tasapainotilan saavuttamista. Työtehtävien tarve on alkuaikojen tilanteesta selkeästi vakiintunut eikä määräaikaisuudelle siten ole perusteita. Ns. ennenaikaiselle vakinaistamiselle löytyvät perusteet siitä, että on tarve varmistaa resurssit myös 1.1.2025, jolloin TE- ja kotopalvelut toimivat kuntavetoisesti. Työtehtävässä onnistuminen edellyttää myös osaamisen ja kokemuksen lisäksi hyviä verkostoitumiskykyjä, ja tehtävä on 100 % työajan edellyttämä työtehtävä. Siten nykyisessä vakituisessa henkilöstössä ei ole sellaista resurssia, jolle tämän työn voisi siirtää.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Johanna Mäkelä
Päätösehdotus	Kunnanhallitus hylkää tehdyn oikaisuvaatimuksen ja pitää voimassa 9.9.2024 § 111 tekemänsä päätöksen. Perustelut tälle päätökselle löytyvät edeltä perusteluosasta.
Päätös	Juhani Kylliäinen esitti, että oikaisuvaatimus hyväksytään ja jatketaan nykyistä työsuhdetta määräaikaisena yhden vuoden ajan. Esitystä ei kannatettu. Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen. Juhani Kylliäinen jätti päätöksestä eriävän mielipiteen, liitteenä.